

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ДНІПРОПЕТРОВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВНУТРІШНІХ СПРАВ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПРАВА
ТА ІННОВАЦІЙНОЇ ОСВІТИ
КАФЕДРА УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ

**ЄВРОІНТЕГРАЦІЯ, МІЖНАРОДНЕ
ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ
ТА БЕЗПЕКА**

*Методичні рекомендації
для підготовки до семінарських
і практичних занять*

(для здобувачів другого рівня
вищої освіти зі спеціальності 281
«Публічне управління та адміністрування»)

У к л а д а ч –
д-р наук. з держ. упр-я, доц.
М. М. Трещов

Дніпро
2023

*Схвалено Науково-методичною радою
Дніпропетровського державного університету
внутрішніх справ, протокол № 3 від 15.11.2023*

Рецензенти:

Крушельницька Т.А., професор кафедри менеджменту, публічного управління та управління Дніпропетровського державного аграрно-економічного університету, доктор наук з державного управління, професор; **Матвеева О.Ю.**, доцент кафедри державного управління та місцевого самоврядування НТУ «Дніпровська політехніка», кандидат наук з державного управління, доцент

Є 24 Євроінтеграція, міжнародне публічне управління та безпека : метод. рекомендації для підгот. до семінар. і практич. занять (для здобувачів другого рівня вищої освіти зі спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування») / уклад. д-р наук з держ. упр-я, доц. М.М. Трещов. Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2023. 48 с.

Укладач:

Трещов М.М., професор кафедри управління та адміністрування Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ, доктор наук з державного управління, доцент

Методичні рекомендації для підготовки до семінарських і практичних занять з тем, передбачених навчальним планом з дисципліни «Євроінтеграція, міжнародне публічне управління та безпека».

Для здобувачів другого рівня вищої освіти зі спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування» та викладачів закладів вищої освіти.

ЗМІСТ

ВСТУП	4
ТЕМА 1. ПЕРЕДУМОВИ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ.....	5
ТЕМА 2. СТАН, ПРОБЛЕМИ І ПЕРСПЕКТИВИ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ.....	6
ТЕМА 3. АСОЦІАЦІЯ УКРАЇНА – ЄС	7
ТЕМА 4. ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СОЮЗ ЯК ОДНЕ З НАЙУСПІШНІШИХ СВІТОВИХ ІНТЕГРАЦІЙНИХ ОБ’ЄДНАНЬ	9
ТЕМА 5. СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ І ОСНОВНІ ПОЛІТИКИ ЄС – 2027...10	
ТЕМА 6. СПІВПРАЦЯ З ЄС ТА НАТО ПІД ЧАС РОСІЙСЬКО- УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ.....	11
ТЕМА 7. НАДАННЯ УКРАЇНІ СТАТУСУ КАНДИДАТА ТА СТАН ВИКОНАННЯ ВИМОГ ЩОДО ВСТУПУ ДО ЄС.....	12
ПИТАННЯ ДЛЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ З ДИСЦИПЛІНИ «ЄВРОІНТЕГРАЦІЯ, МІЖНАРОДНЕ ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ ТА БЕЗПЕКА»	13
ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ	16
ПЕРЕЛІК ОСНОВНОЇ ЛІТЕРАТУРИ ДО ДИСЦИПЛІНИ «ЄВРОІНТЕГРАЦІЯ, МІЖНАРОДНЕ ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ ТА БЕЗПЕКА»	32
КЕЙС «АКТУАЛІЗАЦІЯ АРХІТЕКТУРИ ДЕРЖАВНОЇ МІГРАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ».....	36
СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ УСПІШНОСТІ З ДИСЦИПЛІНИ «ЄВРОІНТЕГРАЦІЯ, МІЖНАРОДНЕ ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ ТА БЕЗПЕКА»	42

ВСТУП

Метою вивчення навчальної дисципліни «Євроінтеграція, міжнародне публічне управління та безпека» є розкриття основних складових проблематики та особливостей сучасного етапу реалізації зовнішньополітичного курсу України, пріоритетом якого є європейська інтеграція. Необхідність поглиблення раніше отриманих знань продиктована високою динамікою політичних процесів як в Україні, так і в країнах Європейського Союзу, неоднозначністю оцінок зовнішньополітичного курсу держави, викликами, які стоять після останнього розширення Європейського Союзу, початком активної фази російсько-української війни та наданням Україні статусу кандидата на вступ до Європейського Союзу з одночасним висуненням вимог щодо збереження цього статусу.

Інтегральна компетентність – здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у сфері публічного управління та адміністрування або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та наукових методів і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

ЗК5 – Здатність приймати обґрунтовані рішення та використовувати сучасні комунікаційні технології.

Спеціальні компетентності:

СК5 – Здатність представляти органи публічного управління у відносинах з іншими державними органами та органами місцевого самоврядування, громадськими об'єднаннями, підприємствами, установами й організаціями незалежно від форм власності, громадянами та налагоджувати ефективні комунікації з ними.

СК12 – Здатність до оволодіння та виявлення лідерських якостей, прийомів саморегуляції, спеціальних інструментів публічного впливу.

Пререквізити: «Філософія управління».

Постреквізити: «Проблеми та перспективи розвитку місцевого самоврядування в Україні».

Програмні результати навчання:

ПРН3 – Знати основні засади національної безпеки та уміти попереджати й нейтралізувати виклики і загрози національним інтересам України в межах своєї професійної компетенції.

ПРН6 – Здійснювати ефективне управління інноваціями, ресурсами, ризиками, проектами, змінами, якістю, застосовувати сучасні моделі, підходи та технології, міжнародний досвід при проектуванні та реорганізації управлінських та загальноорганізаційних структур.

ПРН11 – Розробляти обґрунтовані управлінські рішення з урахуванням питань європейської та євроатлантичної інтеграції, враховувати цілі, наявні законодавчі, часові та ресурсні обмеження, оцінювати політичні, соціальні, економічні та екологічні наслідки варіантів рішень.

ТЕМА 1. ПЕРЕДУМОВИ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ

Зміст теми:

Значення наслідків Другої світової війни для утворення Європейського Союзу. Еволюція від Маастрихту до Ніцци. Євроінтеграція як пріоритет зовнішньополітичного курсу України. Історія відносин України з Європейським Союзом. Етапи руху України до Європейської спільноти. Державна політика України у сфері європейської інтеграції.

Семінарське заняття – 2 години

План

1. Значення наслідків Другої світової війни для утворення Європейського Союзу.
2. Євроінтеграція як пріоритет зовнішньополітичного курсу України.
3. Історія відносин України з Європейським Союзом.
4. Етапи руху України до Європейської спільноти.
5. Державна політика України у сфері європейської інтеграції.

Основні поняття, терміни та категорії: Європейський Союз; Європейська спільнота; євроінтеграція; Маастрихтські угоди; Амстердамський договір; Ніццький договір; зовнішньополітичний курс України; характеристика історія відносин Україна – ЄС; етапи руху до Європейського Союзу, державна політика у сфері євроінтеграції.

Завдання для самостійної роботи:

1. Маастрихтські угоди.
2. Амстердамський договір.
3. Ніццький договір.
4. Шенгенська конвенція.
5. Еволюція від Маастрихту до Лісабону.
6. Євроінтеграція як пріоритет зовнішньополітичного курсу України.
7. Етапи руху України до Європейської спільноти.

Індивідуальні завдання:

1. Друга світова війна та утворення Європейського Союзу.
2. Маастрихтські угоди.
3. Лісабонські угоди.
4. Пріоритети зовнішньополітичного курсу України.
5. Державна політика України у сфері євроінтеграції.

ТЕМА 2. СТАН, ПРОБЛЕМИ І ПЕРСПЕКТИВИ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ

Зміст теми.

Місце і роль України в геополітичному просторі. Євроінтеграційний аспект зовнішньополітичної стратегії України. Самоутвердження України – головний чинник європейської інтеграції. Проблема участі України в міжнародному ринку праці та шляхи її вирішення. Міграційна ситуація в Україні. Нелегальна транзитна міграція та біженці на східному кордоні Європейського Союзу. Угода про реадмісію з Європейським Союзом.

Семинарське заняття – 2 години

План

1. Місце і роль України в геополітичному просторі.
2. Євроінтеграційний аспект зовнішньополітичної стратегії України.
3. Проблема участі України в міжнародному ринку праці та шляхи її вирішення.
4. Міграційна ситуація в Україні.

Основні поняття, терміни та категорії: геополітичний простір; євроінтеграційний аспект; зовнішньополітична стратегія; самоутвердження України; міжнародний ринок праці; міграційна ситуація в Україні; нелегальна міграція; Угода про реадмісію з Європейським Союзом; біженці, транзитна міграція.

Завдання для самостійної роботи:

1. Самоутвердження України – головний чинник європейської інтеграції.
2. Нелегальна транзитна міграція та біженці на новому східному кордоні Європейського Союзу.
3. Угода про реадмісію з Європейським Союзом.

Індивідуальні завдання:

1. Зовнішньополітична стратегія України в контексті євроінтеграції.
2. Участь України в міжнародному ринку праці.
3. Трудова міграція в Україні.
4. Нелегальна міграція до Європейського Союзу.
5. Угода про реадмісію з Європейським Союзом.

ТЕМА 3. АСОЦІАЦІЯ УКРАЇНА – ЄС

Зміст теми.

Вступ України до Світової організації торгівлі – важливий етап на шляху європейської інтеграції. Функції Світової організації торгівлі. Місце транскордонного співробітництва в реалізації нової політики сусідства. Угода про асоціацію України з Європейським Союзом: структура угоди та стан виконання. Співробітництво України та Європейського Союзу в окремих секторах: безпека і оборона, торговельно-економічне співробітництво, юстиція і внутрішні справи, енергетика, охорона довкілля, фінанси транспорт. Внесення до Конституції України курсу на вступ до НАТО та Європейського Союзу.

Семінарське заняття – 2 години

План

1. Вступ України до Світової організації торгівлі – важливий етап на шляху європейської інтеграції.
2. Функції Світової організації торгівлі.
3. Місце транскордонного співробітництва в реалізації нової політики сусідства.

Основні поняття, терміни та категорії, що підлягають опануванню: Світова організація торгівлі, функції Світової організації торгівлі; критерії вступу до Світової організації торгівлі; транскордонне співробітництво; європейська політика сусідства; негативні наслідки вступу до Світової організації торгівлі.

Завдання для самостійної роботи:

1. Шляхи мінімізації негативних наслідків вступу України до Світової організації торгівлі.
2. Нормативно-правова основа транскордонного співробітництва України з державами Європейського Союзу.
3. Європейська політика сусідства – важливий інструмент реалізації євроінтеграційних устремлінь України.
4. Шляхи вдосконалення і наповнення змістом взаємовідносин Європейського Союзу із державами-сусідами.

Індивідуальні завдання:

1. Співробітництво України та Європейського Союзу в галузі безпеки і оборони.
2. Торговельно-економічне співробітництво України та Європейського Союзу.
3. Співробітництво України та Європейського Союзу в галузі юстиції і

внутрішніх справ.

4. Співробітництво України та Європейського Союзу в галузі енергетики.
5. Співробітництво України та Європейського Союзу в галузі охорони довкілля.
6. Співробітництво України та Європейського Союзу в галузі фінансів.
7. Співробітництво України та Європейського Союзу в галузі транспорту.

Практичне заняття – 2 години

План

1. Угода про асоціацію України з Європейським Союзом: структура угоди та стан виконання.
2. Співробітництво України та Європейським Союзом у сфері безпеки і оборони.
3. Торговельно-економічне співробітництво України та Європейського Союзу.
4. Співробітництво України та Європейського Союзу в енергетичній сфері.
5. Внесення до Конституції України курсу на вступ до НАТО та Європейського Союзу.

Основні поняття, терміни та категорії, що підлягають опануванню:
Угода про асоціацію України з Європейським Союзом; виконання Угоди про асоціацію України з Європейським Союзом; курс на вступ до НАТО та Європейського Союзу; співробітництво в сфері безпеки і оборони; торговельно-економічне співробітництво; співробітництво в енергетичній сфері.

Завдання для самостійної роботи:

1. Співробітництво України та Європейського Союзу в сфері юстиції і внутрішніх справ.
2. Співробітництво України та Європейського Союзу в сфері охорони довкілля.
3. Співробітництво України та Європейського Союзу в сфері фінансів.
4. Співробітництво України та Європейського Союзу в сфері транспорту.

ТЕМА 4. ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СОЮЗ ЯК ОДНЕ З НАЙУСПІШНІШИХ СВІТОВИХ ІНТЕГРАЦІЙНИХ ОБ'ЄДНАНЬ

Зміст теми.

Основні етапи європейської інтеграції. Угоди, що регулюють європейську інтеграцію. Етапи економічної та валютної інтеграції. Гендерна політика Європейського Союзу. Основні інституції Європейського Союзу. Європейська Рада. Європейський парламент. Рада Європейського Союзу. Європейська Комісія. Європейський суд. Суд аудиторів. Допоміжні органи Європейського Союзу. Проблема Європейської Конституції.

Семінарське заняття – 2 години

План

1. Основні етапи європейської інтеграції.
2. Угоди, що регулюють європейську інтеграцію.
3. Етапи економічної та валютної інтеграції.
4. Основні інституції Європейського Союзу.
5. Проблема Європейської Конституції.
6. Гендерна політика Європейського Союзу.

Основні поняття, терміни та категорії, що підлягають опануванню: етапи європейської інтеграції; угоди, що регулюють європейську інтеграцію; етапи економічної і валютної інтеграції Європейського Союзу; інституції Європейського Союзу; Європейська Рада; Європарламент; Рада Європейського Союзу, Європейська Комісія; Європейський суд; Суд аудиторів; Європейська Конституція; гендерна політика Європейського Союзу.

Завдання для самостійної роботи:

1. Європейська Рада та її характеристика.
2. Європейський парламент: основні завдання та функції..
3. Рада Європейського Союзу: сутність та завдання.
4. Європейський суд.
5. Суд аудиторів.
6. Допоміжні органи Європейського Союзу.

Індивідуальні завдання:

1. Етапи європейської інтеграції.
2. Європейська Рада.
3. Європейський парламент.
4. Рада Європейського Союзу.
5. Європейська Комісія.
6. Європейський суд.
7. Суд аудиторів. Допоміжні органи Європейського Союзу.

ТЕМА 5. СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ І ОСНОВНІ ПОЛІТИКИ ЄС-2027

Зміст теми

«Європа-2027», «Горизонт – Європа» (2021-2027), «Креативна Європа 2021-2027» (культура, медіа, міжсекторальність), комунітарна регіональна політика ЄС, політика сусідства з ЄС, Інноваційний Союз, Рух Молоді, розвиток цифрових технологій в ЄС, належне використання ресурсів в ЄС, індустріальна політика, спрямована на глобалізацію, план розвитку нових здібностей та збільшення кількості нових робочих місць, європейська політика проти бідності.

Семінарське заняття – 2 години

План

1. Стратегія розвитку Європейського Союзу – «Європа – 2027».
2. «Горизонт Європа».
3. Основні секторальні політики Європейського Союзу.
4. Комунітарна регіональна політика.
5. Політика сусідства з Європейським Союзом.

Основні поняття, терміни та категорії, що підлягають опануванню: «Європа – 2027», «Горизонт – Європа» (2021-2027), «Креативна Європа 2021-2027» (культура, медіа, міжсекторальність), комунітарна регіональна політика ЄС, політика сусідства з ЄС, Інноваційний Союз, Рух Молоді, розвиток цифрових технологій в ЄС, належне використання ресурсів в ЄС, індустріальна політика, спрямована на глобалізацію, план розвитку нових здібностей та збільшення кількості нових робочих місць, європейська політика проти бідності.

Завдання для самостійної роботи:

1. «Горизонт – Європа» (2021-2027).
2. «Креативна Європа 2021-2027» (культура, медіа, міжсекторальність).
3. Належне використання ресурсів в Європі.
4. Індустріальна політика, спрямована на глобалізацію.
5. План розвитку нових здібностей та збільшення кількості нових робочих місць.

Індивідуальні завдання:

1. Комунітарна регіональна політика Європейського Союзу.
2. Політика сусідства з Європейським Союзом.
3. Інноваційний Союз.
4. Рух Молоді.
5. Розвиток цифрових технологій в Європі.

ТЕМА 6. СПІВПРАЦЯ З ЄС ТА НАТО ПІД ЧАС РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ

Зміст теми.

Членство в Європейському Союзі та НАТО як інструмент забезпечення національної безпеки України. Співпраця з Європейським Союзом у сфері безпеки та оборони в контексті європейської інтеграції України. Російсько-українська війна та її вплив на глобальну безпеку. Створення Контактної групи з оборони України «Рамштайн». Допомога країн-донорів в галузі забезпечення оборони, макроекономічної стабільності, демографічної і соціальної політики та бюджету. Перспективи вступу України до НАТО.

Семінарське заняття – 2 години

План

1. Членство в Європейському Союзі та НАТО як інструмент забезпечення національної безпеки України.
2. Співпраця з Європейським Союзом у сфері безпеки та оборони в контексті європейської інтеграції України.
3. Російсько-українська війна та її вплив на глобальну безпеку.
3. Допомога країн-донорів в галузі забезпечення оборони, макроекономічної стабільності, демографічної і соціальної політики та бюджету.
4. Необхідність, вимоги та можливість трансформаційної відбудови України.

Основні поняття, терміни та категорії, що підлягають опануванню: членство в Європейському Союзі, членство в НАТО, інструменти забезпечення національної безпеки України, співпраця з Європейським Союзом у сфері безпеки та оборони, російсько-українська війна, глобальні наслідки російсько-української війни; Контактна група з оборони України (формат «Рамштайн»), допомога країн-донорів в галузі забезпечення оборони, макроекономічної стабільності, демографічної і соціальної політики та бюджету, антикорупційні реформи, перспективи вступу України до НАТО, трансформаційна відбудова України.

Завдання для самостійної роботи:

1. Створення Контактної групи з оборони України «Рамштайн».
2. Військова допомога США, країн Європейського Союзу, Великої Британії, Канади та інших демократичних держав Україні.
3. Фінансова підтримка України Міжнародним валютним фондом, США, Європейським Союзом та іншими країнами-донорами.
4. Боротьба з корупцією як головний тригер надання допомоги Україні з боку країн-партнерів.

5. Перспективи вступу України до НАТО.

Індивідуальні завдання:

1. Питання безпеки та оборони у двосторонньому діалозі Європейського Союзу та України після ескалації російсько-української війни.
2. Співпраця з Європейським Союзом у сфері безпеки та оборони в контексті європейської інтеграції України.
3. Членство в Європейському Союзі та НАТО як інструмент трансформаційної відбудови України.

ТЕМА 7. НАДАННЯ УКРАЇНІ СТАТУСУ КАНДИДАТА ТА СТАН ВИКОНАННЯ ВИМОГ ЩОДО ВСТУПУ ДО ЄС

Зміст теми.

Питання безпеки та оборони у двосторонньому діалозі Європейського Союзу та України після початку активної фази російсько-української війни. Надання Україні статусу країни кандидата на вступ до Європейського Союзу. Стан виконання Україною вимог щодо збереження статусу країни кандидата на вступ до Європейського Союзу. Переговори про вступ України до Європейського Союзу.

Семінарське заняття – 2 години

План

1. Питання безпеки та оборони у двосторонньому діалозі Європейського Союзу та України після початку активної фази російсько-української війни.
2. Надання Україні статусу країни кандидата на вступ до Європейського Союзу.
3. Стан виконання Україною вимог щодо збереження статусу країни кандидата на вступ до Європейського Союзу.
4. Переговори про вступ України до Європейського Союзу.

Основні поняття, терміни та категорії: безпека та оборона у двосторонньому діалозі Європейського Союзу та України; статус країни кандидата на вступ до Європейського Союзу; вимоги щодо набуття статусу країни кандидата на вступ до Європейського Союзу; стан виконання Україною вимог щодо збереження статусу країни кандидата на вступ до Європейського Союзу; переговори про вступ України до Європейського Союзу.

Завдання для самостійної роботи:

1. Висновки та вимоги Європейської комісії до України в контексті вступу до Європейського Союзу.

2. Ключові рецепти виконання вимог Європейського Союзу.
3. Суб'єктність України у відносинах з ЄС.

Індивідуальні завдання:

1. Відповідність українських національних цінностей європейській системі моральних стандартів.
2. Національна євроінтеграційна ідея та взаємодія в українському суспільстві.
3. Боротьба з корупцією у всіх сферах життєдіяльності українського суспільства, політикуму та громадян, як головний маркер вступу до Європейського Союзу.

**ПИТАННЯ ДЛЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ
З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ЄВРОІНТЕГРАЦІЯ,
МІЖНАРОДНЕ ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ ТА БЕЗПЕКА»**

1. Основні передумови євроінтеграції.
2. Наслідки Другої світової війни щодо сприяння інтеграційним процесам в країнах Західної Європи.
3. Об'єднана Європа у ХХІ столітті.
4. Основні положення Маастрихтського договору країн Західної Європи.
5. Основні положення Амстердамського договору.
6. Значення Ніщцького договору в історії Євросоюзу.
7. Шенгенська конвенція.
8. Еволюція від Маастрихту до Лісабону.
9. Інтеграція до Європейського Союзу – пріоритет зовнішньої політики України.
10. Особливості відносин України з Європейським Союзом.
11. Місце України в геополітичному просторі сучасності.
12. Передумови співпраці України з Європейським Союзом.
13. Базові нормативно-правові документи євроінтеграційного спрямування України.
14. Євроінтеграція як пріоритет зовнішньополітичного курсу України.
15. Загальна характеристика стану відносин України з Європейським Союзом.
16. Історія відносин України з Європейським Союзом.
17. Етапи руху України до Європейської спільноти.
18. Державна політика України у сфері європейської інтеграції
19. Стан, проблеми і перспективи європейської інтеграції України
20. Місце і роль України в геополітичному просторі.
21. Євроінтеграційний аспект зовнішньополітичної стратегії України.
22. Самоутвердження України – головний чинник європейської

інтеграції.

23. Проблема участі України в міжнародному ринку праці та шляхи її вирішення.

24. Міграційна ситуація в Україні.

25. Нелегальна транзитна міграція та біженці на новому східному кордоні ЄС.

26. Угода про реадмісію з Європейським Союзом.

27. Вступ України до Світової організації торгівлі – важливий етап на шляху європейської інтеграції.

28. Функції Світової організації торгівлі.

29. Місце транскордонного співробітництва в реалізації нової політики сусідства.

30. Угода про асоціацію України з Європейським Союзом: структура угоди та стан виконання.

31. Співробітництво України та Європейського Союзу в окремих секторах: безпека і оборона, торговельно-економічне співробітництво, юстиція і внутрішні справи, енергетика, охорона довкілля, фінанси транспорт.

32. Внесення до Конституції України курсу на вступ до НАТО та Європейського Союзу.

33. Європейська політика сусідства – важливий інструмент реалізації євроінтеграційних устремлень України.

34. Шляхи вдосконалення і наповнення змістом взаємовідносин Європейського Союзу із державами-сусідами

35. Європейський Союз як одне з найуспішніших світових інтеграційних об'єднань.

36. Основні етапи європейської інтеграції. Угоди, що регулюють європейську інтеграцію.

37. Етапи економічної та валютної інтеграції.

38. Гендерна політика Європейського Союзу.

39. Основні інституції Європейського Союзу.

40. Європейська Рада.

41. Європарламент.

42. Рада Європейського Союзу.

43. Європейська Комісія.

44. Європейський суд.

45. Суд аудиторів.

46. Допоміжні органи Європейського Союзу.

47. Проблема Європейської Конституції.

48. Стратегія розвитку ЄС – «Європа – 2027».

49. «Горизонт – Європа» (2021-2027).

50. «Креативна Європа 2021-2027» (культура, медіа, міжсекторальність).

51. Основні секторальні політики Європейського Союзу.

52. Комунарна регіональна політика.

53. Політика сусідства з Європейським Союзом.

54. Інноваційний Союз.
55. Рух Молоді.
56. Розвиток цифрових технологій в Європі.
57. Належне використання ресурсів в Європі.
58. Індустріальна політика, спрямована на глобалізацію.
59. План розвитку нових здібностей та збільшення кількості нових робочих місць.
60. Політика сусідства з ЄС.
61. Європейська політика проти бідності.
62. Членство в Європейському Союзі та НАТО як інструмент забезпечення національної безпеки України.
63. Співпраця з Європейським Союзом у сфері безпеки та оборони в контексті європейської інтеграції України.
64. Російсько-українська війна та її вплив на глобальну безпеку.
65. Створення Контактної групи з оборони України «Рамштайн».
66. Допомога країн-донорів в галузі забезпечення оборони, макроекономічної стабільності, демографічної і соціальної політики та бюджету.
67. Необхідність, вимоги та можливість трансформаційної відбудови України.
68. Перспективи вступу України до НАТО.
69. Питання безпеки та оборони у двосторонньому діалозі Європейського Союзу та України після початку активної фази російсько-української війни.
70. Надання Україні статусу країни кандидата на вступ до Європейського Союзу.
71. Стан виконання Україною вимог щодо збереження статусу країни кандидата на вступ до Європейського Союзу.
72. Переговори про вступ України до Європейського Союзу.
73. Відповідність українських національних цінностей європейській системі моральних стандартів.
74. Національна євроінтеграційна ідея та взаємодія в українському суспільстві.
75. Боротьба з корупцією у всіх сферах життєдіяльності українського суспільства, політикуму та громадян, як головний маркер вступу до Європейського Союзу.

ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

Яка з інституцій не є в структурі ЄС?

- а) Міжнародний Валютний фонд;
- б) Європейський центральний банк;
- в) Європейська рада;
- г) Європейський суд.

Скільки незалежних членів, що входять до складу комісії ЄС?

- а) 30;
- б) 15;
- в) 20;
- г) 14.

Чи може Європейська комісія розробляти законопроекти з власної ініціативи?

- а) так;
- б) ні, тільки з подання Європейського парламенту;
- в) так, але не всі;
- г) у межах повноважень.

Коли засновано Європейський парламент?

- а) 1900 року;
- б) 1987 року;
- в) 1991 року;
- г) 1958 року.

Згідно з яким принципом країни-члени ЄС делегують депутатів до парламенту?

- а) скільки завгодно;
- б) пропорційно до кількості населення;
- в) один депутат від країни;
- г) два депутати від країни.

Де знаходиться адміністрація Європейського парламенту?

- а) Брюссель;
- б) Люксембург;
- в) Берлін;
- г) Страсбург.

Де відбуваються пленарні засідання Європейського парламенту?

- а) Люксембург;
- б) Брюссель;
- в) Страсбург і Брюссель;

г) Берлін і Брюссель.

Що відрізняє Європейську раду від інших інституцій ЄС?

- а) відсутність правил внутрішнього розпорядку;
- б) право діяти всупереч законодавству ЄС;
- в) право «вето»;
- г) відсутність фінансових зобов'язань. }

Як часто змінюється країна-президент, що здійснює керівництво радою ЄС?

- а) щороку;
- б) за потреби;
- в) кожні півроку;
- г) щомісяця.

Чи наділений Європейський суд примусовими повноваженнями?

- а) так;
- б) ні;
- в) частково;
- г) так, але не завжди.

Вкажіть, коли Угода про асоціацію між Україною та ЄС набрала повної юридичної сили.

- а) 21 березня 2014 року;
- б) 1 січня 2016 року;
- в) 1 вересня 2017 року;
- г) 1 вересня 2014 року.

Яким документом регулювалися відносини між Україною та ЄС до набрання чинності Угоди про асоціацію?

- а) Угодою про спільний авіаційний простір;
- б) Угодою про партнерство та співробітництво;
- в) Угодою про партнерство та стабілізацію;
- г) Стратегією ЄС.

Що передбачає «обумовленість» Угоди про асоціацію?

- а) положення Угоди поширюються на весь спектр відносин між Україною та ЄС;
- б) економічну інтеграцію України у Внутрішній ринок ЄС;
- в) інтеграція України в ЄС залежатиме від виконання політичних, економічних і правових умов Угоди про асоціацію;
- г) впровадження законодавства ЄС в Україні.

Acquis ЄС – це надбання у правовій сфері, яке будується на європейських спільних цінностях?

- а) так;
- б) ні;
- в) частково;
- г) лише окремі положення.

Згідно з Угодою про асоціацію до спільних цінностей, які поділяють Україна та ЄС, не належить:

- а) повага до демократичних принципів;
- б) повага до верховенства права;
- в) повага до доброго врядування;
- г) повага до внутрішніх справ держави.

Які з вказаних ознак НЕ притаманні використаному в Угоді про асоціацію інструментарію запровадження в Україні європейських стандартів у політичній, безпековій та правовій сферах:

- а) відсутні посилання на конкретні законодавчі акти Європейського Союзу, у відповідність з якими повинне бути приведене українське законодавство;
- б) відсутні посилання на міжнародні договори та міжнародні організації, у яких беруть участь Україна і держави-члени ЄС;
- в) відсутні чіткі строки, протягом яких сторони мають виконати взяті зобов'язання;
- г) відсутні детальні юридичні процедури, що дозволять вирішити суперечки, які можуть виникнути через невиконання стороною взятих зобов'язань.

Згідно з Угодою про асоціацію «поглиблена» зона вільної торгівлі означає, що така зона вільної торгівлі:

- а) охоплює торгівлю не лише товарами, але й послугами;
- б) побудована на засадах наближення українського законодавства до права ЄС;
- в) передбачає врегулювання торговельних спорів арбітражним органом;
- г) веде до поступової інтеграції України до внутрішнього ринку ЄС.

Згідно з установчими договорами Європейського Союзу директива – це правовий акт, що:

- а) має загальне застосування, обов'язковий у повному обсязі та повинен прямо застосовуватися в усіх державах-членах ЄС;
- б) обов'язковий щодо результату, якого необхідно досягти, для кожної держави-члена ЄС, якій його адресовано, проте залишає національним органам влади вибір форми та засобів;
- в) обов'язковий у повному обсязі;

г) має загальне застосування, якщо він визначає тих, кому адресований, то він обов'язковий лише для них.

Основними бар'єрами на шляху створення Єдиного внутрішнього ринку були:

- а) географічні, історичні, культурні;
- б) фізичні, технічні, податкові (митні);
- в) політичні, правові, історичні;
- г) економічні, соціальні, культурні.

Коли набула чинності Шенгенська угода?

- а) у 1995 році;
- б) у 1997 році;
- в) у 2012 році;
- г) у 2000 році.

Критерії членства в Європейському Союзі визначені у:

- а) Маастрихтському договорі, Копенгагенських критеріях;
- б) Маастрихтському договорі, Копенгагенських критеріях та Схемі переговорів з окремою країною-кандидатом;
- в) Конституції Європейського Союзу;
- г) Копенгагенських критеріях.

Перспектива створення зони вільної торгівлі України з ЄС була визначена

в:

- а) Угоді про партнерство і співробітництво;
- б) Угоді про асоціацію між Україною та ЄС;
- в) Угоді про Європейську асоціацію вільної торгівлі;
- г) Угоді про партнерство і асоціацію.

Програма економічної допомоги Європі після другої світової війни, висунута 1947 року держсекретарем США називається:

- а) план Маршалла;
- б) план Барбаросса;
- в) план протидії поширенню впливу СРСР і соціалістичних ідей на країни Західної Європи
- г) Європейський Союз

Найбільш широким поняттям, що охоплює інші згадані тут поняття, є:

- а) *acquis* ЄС;
- б) законодавство ЄС;
- в) право ЄС;
- г) установчі договори ЄС.

Нормативно-правове наближення застосовують до сфер, які охоплені:

- а) політичним діалогом та співпрацею у сфері зовнішньої та безпекової політики (розділ II Угоди про асоціацію);
- б) співпрацею з питань юстиції, свободи та безпеки (розділ III Угоди про асоціацію);
- в) зоною вільної торгівлі (розділ IV Угоди про асоціацію);
- г) секторальною економічною співпрацею (розділ V Угоди про асоціацію).

Яку систему взаємодії інституцій та координації євроінтеграційної діяльності використовують в Україні?

- а) децентралізована модель;
- б) модель м'якої централізації;
- в) модель жорсткої централізації;
- г) централізована модель.

Що належить до функцій Кабінету Міністрів України у євроінтеграційній сфері?

- а) здійснення керівництва зовнішньополітичною діяльністю;
- б) визначення засад внутрішньої і зовнішньої політики;
- в) здійснення керівництва внутрішньополітичною діяльністю;
- г) розробка та здійснення заходів з виконання Угоди про асоціацію, інших домовленостей з ЄС.

Який структурний орган проводить оцінку відповідності законопроектів, зареєстрованих у парламенті, міжнародно-правовим зобов'язанням України у сфері європейської інтеграції?

- а) Офіс Віце прем'єр-міністра з питань європейської та євроатлантичної інтеграції;
- б) Комітет ВРУ з питань європейської інтеграції
- в) Офіс Президента країни;
- г) Кабінет Міністрів України.

Який з органів проводить експертизу проектів нормативно-правових актів на предмет їхньої відповідності праву Європейського Союзу (acquis ЄС)?

- а) Офіс Віце прем'єр-міністра з питань європейської та євроатлантичної інтеграції;
- б) Комітет ВРУ з питань європейської інтеграції;
- в) Урядовий Офіс координації європейської та євроатлантичної інтеграції;
- г) Кабінет Міністрів України.

Терміни «цивілізація» і «культура» ввели в обіг:

- а) французькі та англійські просвітителі;
- б) античні мислителі;
- в) європейські класики;
- г) французькі просвітителі.

О. Шпенглер називає ... великих культур:

- а) 9;
- б) 8;
- в) 4;
- г) 2.

А. Тойнбі у своїй роботі «Осягнення історії» він називає п'ять живих цивілізацій:

- а) західне суспільство, православно-християнське, ісламське, індуїстське, далекосхідне;
- б) єгипетське, вавилонське, індійське, китайське, аполонівське;
- в) мексиканське, західне, індійське, китайське, аполонівське;
- г) західне суспільство, православно-християнське, ісламське, єгипетське, вавилонське.

Предметом глобалістики виступають:

- а) глобальний світ;
- б) міжнародна спільнота;
- в) глобальні ринки;
- г) актуальні глобальні проблеми.

Формування сучасних парадигм глобалістики розпочалось:

- а) у 80-х рр. XIX ст.;
- б) у 90-х рр. XX ст.;
- в) у 80-х рр. XX ст.;
- г) у 70-х рр. XX ст.

Урядовий Офіс координації європейської та євроатлантичної інтеграції – це:

- а) самостійний структурний підрозділ Секретаріату Кабінету Міністрів України;
- б) орган виконавчої влади, що здійснює формування та реалізацію євроінтеграційної політики;
- в) самостійний орган, підзвітний Адміністрації Президента;
- г) орган, підзвітний Кабінету Міністрів України

Відповідно до Угоди, платформа громадянського суспільства Україна – ЄС:

- а) може надавати рекомендації Раді асоціації та має бути поінформованою про її рішення та рекомендації;
- б) може надавати рекомендації Парламентському комітету асоціації;
- в) має бути поінформована про рішення Комітету асоціації Україна – ЄС;
- г) має право «вето».

Угода про асоціацію з ЄС передбачає створення:

- а) зони вільної торгівлі з ЄС;
- б) митного Союзу з ЄС;
- в) Демократичного Союзу;
- г) надання взаємної фінансової допомоги.

Скільки угод про вільну торгівлю може мати країна?

- а) лише одну, тож треба добре подумати перед тим, як укладати таку угоду;
- б) стільки, скільки вигідно країні;
- в) стільки, скільки дозволить Світова організація торгівлі;
- г) одну на рік.

Поглиблена та всеохоплююча зона вільної торгівлі між Україною та ЄС передбачає:

- а) скасування більшості ввізних мит як Україною, так і ЄС;
- б) скасування ввізних мит ЄС, тоді як ввізні мита України залишаються незмінними;
- в) скасування ввізних мит Україною, тоді як ввізні мита ЄС залишаються незмінними;
- г) скасування абсолютно всіх ввізних мит обома сторонами.

Поглиблена та всеохоплююча зона вільної торгівлі між Україною та ЄС містить такі домовленості щодо вивізних (експортних) мит:

- а) Україна скасовує всі вивізні мита у торгівлі з ЄС одразу;
- б) Україна скасовує всі вивізні мита у торгівлі з ЄС поступово протягом перехідних періодів;
- в) Україна скасовує всі вивізні мита у торгівлі з ЄС, але може їх відновити за потреби;
- г) Україна зберігає вивізні мита.

Що означають тарифні квоти в межах поглибленою та всеохоплюючою зони вільної торгівлі між Україною та ЄС?

- а) заборону поставок понад обсяг, визначений в тарифній квоті;
- б) нульові ввізні мита в межах тарифної квоти та звичайні непріференційні ввізні мита для обсягів, що постачають понад обсягами

тарифної квоти;

в) знижені (ненульові) ввізні мита в межах тарифної квоти та звичайні непреференційні ввізні мита для обсягів, що постачають понад обсягами тарифної квоти;

г) тарифні квоти не застосовують.

Глобальне врядування – це:

а) цілеспрямований порядок, який виникає в рамках інститутів, процесів, норм, офіційних угод та неформальних механізмів, які регулюють діяльність для загального блага;

б) загальний термін, що описує політичну позицію людей, що протистоять політиці глобалізації;

в) соціальний рух, ідеологія якого близька до класичного антиглобалізму, але який підтримує деякі аспекти глобалізації;

г) процес всесвітньої економічної, політичної та культурної інтеграції та уніфікації.

Глобалізація – це:

а) цілеспрямований порядок, який виникає в рамках інститутів, процесів, норм, офіційних угод та неформальних механізмів, які регулюють діяльність для загального блага;

б) загальний термін, що описує політичну позицію людей, що протистоять політиці глобалізації;

в) соціальний рух, ідеологія якого близька до класичного антиглобалізму, але який підтримує деякі аспекти глобалізації;

г) процес всесвітньої економічної, політичної та культурної інтеграції та уніфікації.

Глобальне управління – це:

а) цілеспрямований порядок, який виникає в рамках інститутів, процесів, норм, офіційних угод та неформальних механізмів, які регулюють діяльність для загального блага;

б) загальний термін, що описує політичну позицію людей, що протистоять політиці глобалізації;

в) соціальний рух, ідеологія якого близька до класичного антиглобалізму, але який підтримує деякі аспекти глобалізації;

г) цілеспрямована у світовому масштабі діяльність суб'єкта управління на основі легітимних повноважень чи за власною ініціативою від імені і в інтересах усього людства.

Мультилатералізм – це:

а) принцип побудови відносин між державами, заснований на механізмі багатосторонніх угод, які дозволяють кожній державі користуватися привілеями у відносинах з усіма партнерами;

б) теорія неолібералізму, постулатом якої є ідеї всесвітньої ліберальної економіки та вільного ринку, ліквідація національних кордонів і формування наднаціонального співтовариства, універсальність євроатлантичних культурно-цивілізаційних цінностей і управління світом з одного центру;

- в) такий, що пронизує національні кордони;
- г) актуальні глобальні проблеми.

Об'єктом глобального управління є:

- а) глобальне суспільство, яке формується;
- б) суспільство – природа;
- в) процеси глобалізації, що охоплюють усі сфери діяльності цього суспільства;
- г) управління процесами (у суспільстві, у біосфері), а не територіями.

Чому виконання положень Угоди про асоціацію важливе для охорони довкілля в Україні?

- а) положення Угоди про асоціацію прямо застосовують в Україні для охорони довкілля;
- б) угода визначає напрями для змін екологічної політики і права в Україні;
- в) Угода створює механізми для контролю за впровадженням європейського законодавства в Україні;
- г) Угода передбачає фінансування охорони довкілля в Україні.

На якому рівні зосереджена імплементація Угоди про асоціацію у сфері охорони довкілля зараз?

- а) на національному рівні;
- б) на рівні областей;
- в) на місцевому рівні;
- г) на національному, регіональному та місцевому рівнях.

Якщо уряд розробляє нову енергетичну стратегію України, який інструмент екологічної політики необхідно застосувати?

- а) оцінку впливу на довкілля;
- б) стратегічну екологічну оцінку;
- в) екологічну експертизу;
- г) енергетичні стратегії не потребують проведення жодних оцінок впливу на довкілля.

Де закріплені зобов'язання України у сфері зміни клімату?

- а) у Законі України «Про зміну клімату»;
- б) у міжнародних договорах;
- в) у Договорі про заснування Енергетичного Співтовариства;
- г) Україна ще не взяла на себе зобов'язань у сфері зміни клімату.

Що означає «статус-кво» згідно із Угодою про асоціацію?

- а) жодна країна не може збільшити існуюче мито або схвалити справляння будь-якого нового мита на товар, що походить з іншої країни;
- б) сприяти поступовій конвергенції у сфері зовнішньої та безпекової політики;
- в) відповідати спільним принципам, які полягають у встановленні міжнародного миру і безпеки;
- г) сприяти протидії розповсюдженню зброї масового знищення, супутніх матеріалів та засобів їхньої доставки.

Впровадження стратегій розвитку малого та середнього підприємництва, що ґрунтується на принципах:

- а) Європейської хартії малих підприємств;
- б) Угоди про асоціацію;
- в) Стратегії ЄС;
- г) Конституції України.

Відповідно до Угоди про асоціацію (Глава 8 Розділу IV та Додатку XXI), сторони забезпечують взаємний доступ до ринків державних закупівель на основі:

- а) принципу національного режиму;
- б) асиметричного відкриття ринку з боку ЄС для українських компаній;
- в) повного відкриття українського ринку для компаній держав-членів ЄС;
- г) часткового відкриття українського ринку для компаній держав-членів ЄС.

Поняття державної допомоги суб'єктам господарювання належить до:

- а) регулювання багатосторонніми угодами в межах СОТ
- національного законодавства держав-членів ЄС
- наднаціонального регулювання в ЄС
- ~регіонального регулювання

Коли засновано Світову організацію торгівлі?

- а) 1996 року;
- б) 1995 року;
- в) 1986 року;
- г) 1990 року.

У якому році Україна стала членом Світової організації торгівлі?

- а) 2008 році;
- б) 2010 році;
- в) 2012 році;
- г) 2000 році.

Основними бар'єрами на шляху створення Єдиного внутрішнього ринку були:

- а) географічні, історичні, культурні;
- б) фізичні, технічні, податкові (митні);
- в) політичні, правові, історичні;
- г) економічні, соціальні, культурні.

Найважливішим критерієм, що спонукає донора підтримати проект є:

- а) лаконічність викладу проекту та мінімальність витрат на його виконання;
- б) велика частка власного внеску у виконання проекту;
- в) відповідність цілей проекту пріоритетам донора та переконливе представлення того, що цілі проекту будуть досягнуті;
- г) мінімальний бюджет.

Функції виконавчої влади на наднаціональному рівні в ЄС виконують:

- а) Європейський парламент;
- б) Європейська Комісія;
- в) Рада Міністрів;
- г) Президент ЄС.

Коли набула чинності Шенгенська угода?

- а) у 1995 році;
- б) у 1997 році;
- в) у 2012 році;
- г) у 2000 році.

Критерії членства в Європейському Союзі визначені у:

- а) Маастрихтському договорі, Копенгагенських критеріях;
- б) Маастрихтському договорі, Копенгагенських критеріях та Схемі переговорів з окремою країною-кандидатом;
- в) Конституції Європейського Союзу;
- г) Копенгагенських критеріях.

Перспектива створення зони вільної торгівлі України з ЄС була визначена у:

- а) Угоді про партнерство і співробітництво;
- б) Угоді про асоціацію між Україною та ЄС;
- в) Угоді про Європейську асоціацію вільної торгівлі;
- г) Угоді про партнерство і асоціацію.

НАТО – це:

- а) міжнародна політично-військова організація, військово-політичний блок 28 держав, що володіє всією необхідною інфраструктурою і системою

органів з її управління;

б) перша міжнародна міждержавна організація, створена з метою розвитку співробітництва, досягнення миру і безпеки між народами;

в) агресивний військовий блок, мета якого – встановлення світового панування;

г) угода щодо стандартизації підходів до організації навчального процесу і функціонування вищої школи в Європейському Союзі.

Функції фінансового контролю Європейському Союзі здійснює:

а) Палата аудиторів;

б) Омбудсмен;

в) Єврокомісія;

г) Європарламент.

В якій інституції ЄС діє неформальна група «друзів європейської України»?

а) Європейська Рада;

б) Європейський Парламент;

в) Європейська Комісія;

г) Європейський Центральний Банк.

Який розділ довгострокового фінансового бюджету на 2021-2027 роки Єврокомісія запропонувала ввести вперше?

а) політика сусідства;

б) природні ресурси та довкілля;

в) безпека та оборона;

г) міграція та управління кордонами.

Яка партія обійняла у 2019 році найбільшу кількість мандатів під час виборів до Європарламенту?

а) Європейська Народна Партія;

б) Альянс Лібералів і Демократів за Європу;

в) Зелені – Європейський Вільний Альянс;

г) Прогресивний Альянс Соціалістів і Демократів.

Більшість країн ЄС визнають себе як соціальні держави. Які з нижчезазначених тверджень відповідають визначенню соціальної держави?

а) визнає людину найвищою соціальною цінністю;

б) власність має перестати бути приватною і перейти у спільне користування соціумом;

в) нейтральна до захисту прав людини;

г) головною метою вважає безперервне збільшення соціальних виплат громадянам.

Яка нова ініціатива ЄС покликана на подолання гендерної дискримінації на робочому місці?

- а) відзначення преміями підприємств, де більшість працівниць – жінки;
- б) безкоштовні курси підвищення кваліфікації;
- в) прозора оплата праці;
- г) школи кулінарії і домогосподарства для чоловіків.

У грудні 2019 року лідери ЄС ухвалили так звану «Зелену книгу» – план щодо зменшення шкоди довкіллю. Що, відповідно до цього плану, мають зробити країни ЄС до 2050 року?

- а) заборонити використання пластику та переробити увесь вже створений на континенті пластик;
- б) передати керівництво національними урядами і парламентами Партії Зелених;
- в) припинити негативно впливати на довкілля, ставши екологічно-нейтральними;
- г) відмовитися від ядерної енергетики та знищити ядерну зброю.

Про який виклик говорив Президент Європарламенту у березні 2020 року: «Щоб врятувати наші країни, ми повинні діяти разом у Європі. Сьогодні ключовим словом для Європи є солідарність. Ніхто не залишиться наодинці і ніхто не буде діяти самотужки».

- а) війна у Сирії;
- б) зміна клімату;
- в) міграційна криза;
- г) коронавірус COVID-19.

У листопаді 2019 року депутат Європарламенту Вітольд Вашиковський заявив, що ЄС може почати обговорювати з Україною перспективи членства якщо буде виконана одна важлива умова. Про яку умову говорив євродепутат?

- а) ухвалення змін до Конституції України;
- б) успішне завершення реформ;
- в) закінчення війни з Росією;
- г) відкриття ринку землі для польських компаній.

Яка європейська країна стала однією з двох перших країн, що визнали українську незалежність – одразу після проведення референдуму про незалежність?

- а) Словаччина;
- б) Польща;
- в) Чехія;
- г) Сербія.

Як називається Угода про спільний авіаційний простір всередині Європи, яку Україна планує підписати в майбутньому?

- а) Спільне небо;
- б) Вище неба;
- в) Відкрите небо;
- г) Небо Європи.

З яких мотивів європейські країни вирішили об'єднатись у Європейський Союз?

- а) розподіл територій і сфер впливу у Європі;
- б) формування міцної військової коаліції проти Азії;
- в) зміцнення миру і досягнення спільного добробуту;
- г) прагнення створити єдину державу на зразок СРСР та США.

Хто з видатних публічних діячів вважається ініціатором створення Європейського Союзу?

- а) Жан Монне;
- б) Шарль де Голль;
- в) Наполеон Бонапарт;
- г) Маргарет Тетчер.

Котрі з перерахованих держав увійшли до складу Європейського об'єднання вугілля та сталі?

- а) країни БЕНІЛЮКСу;
- б) Федеративна Республіка Німеччина;
- в) Італія і Франція;
- г) усі з перерахованих.

Коли відзначається День Європи?

- а) 9 червня;
- б) 9 квітня;
- в) 9 травня;
- г) 9 січня.

Яка угода передбачала створення Європейського економічного співтовариства та Європейського співтовариства з атомної енергетики?

- а) Маастрихтська;
- б) Римська;
- в) Лісабонська;
- г) Стратегія ЄС.

Право Європейського Союзу – це специфічна правова система, норми якої регулюють суспільні відносини, що складаються:

- а) з приводу здійснення зовнішньоекономічної діяльності;

- б) з приводу укладання шлюбу з європейцем;
- в) з різних питань у ході інтеграційних процесів в рамках ЄС;
- г) з приводу створення Європейського Союзу.

Які з наведених нижче функцій належать Європейській комісії?

- а) надання пропозицій щодо нових законів;
- б) розгляд пропозицій щодо нових законів;
- в) прийняття нових законів;
- г) контроль за виконанням нових законів.

Назвіть органи законодавчої влади Європейського Союзу.

- а) Європейський Парламент і Європейська рада;
- б) Рада Європейського Союзу і Європейський Парламент;
- в) Європейська комісія і Європейський парламент;
- г) тільки Європейський парламент.

Коли була підписана Угода про асоціацію між Європейським Союзом та Україною?

- а) 28 червня 1996 року;
- б) 16 січня 2003 року;
- в) 2 грудня 2010 року;
- г) 27 червня 2014 року.

Спільна для більшості країн ЄС валюта – євро введена в готівковий обіг з:

- а) 1999 року;
- б) 2002 року;
- в) 2004 року;
- г) 2005 року.

Скільки основних етапів включав у себе період формування європейського внутрішнього ринку ЄС?

- а) два основні етапи;
- б) три основні етапи;
- в) «підготовчий» і три основних етапи;
- г) «підготовчий» і два основних етапи.

Чи впливала «холодна війна» на євроінтеграційні процеси?

- а) так, мала безпосередній вплив;
- б) ні, не мала жодного впливу;
- в) так, у період «карибської кризи» 1962 р.;
- г) мала опосередкований вплив.

СІГМА (SIGMA) – це:

а) програма підтримки вдосконалення врядування та менеджменту – один з найпрестижніших аналітичних центрів Європейського Союзу, створений за ініціативи організації економічного співробітництва та розвитку та Європейського Союзу;

б) інструмент інституціональної розбудови і нова форма безпосереднього технічного співробітництва між органами влади держав – членів ЄС та країн-бенефіціарів;

в) програма всеохоплюючої інституційної розбудови, яка є складовою частиною ініціативи Європейського Союзу «Східне партнерство»;

г) ініціатива Європейського Союзу «Східне партнерство».

Правила надання державної допомоги відрізняються від загальноприйнятих у:

а) транспортній, ядерній та сільськогосподарській сферах;

б) сільськогосподарській, транспортній та енергетичній сферах;

в) фермерській, промисловій та сфері ведення домашніх господарств;

г) інноваційній сфері.

Коли українські експортери отримали доступ до ринку ЄС на умовах режиму автономних торговельних преференцій?

а) квітень 2014 року;

б) 1 січня 2016 року;

в) 1 вересня 2017 року;

г) травень 2016 року.

Що, згідно з вимогами ЄС, український експортер продукції рослинного походження повинен надати на митниці, коли ввозить свою продукцію в ЄС?

а) довідку про реєстрацію виробника в країні походження продукції;

б) сертифікат контролюючого органу країни-експортера про незастосування заборонених пестицидів;

в) фітосанітарний сертифікат, який видає компетентний орган країни-експортера;

г) довідку торгово-промислової палати про відсутність рослинних захворювань у країні-експортері.

«Листок ЄС» – це:

а) знак маркування небезпечної продукції;

б) знак маркування неорганічної продукції;

в) знак маркування органічної продукції;

г) знак маркування забороненої продукції.

ПЕРЕЛІК ОСНОВНОЇ ЛІТЕРАТУРИ ДО ДИСЦИПЛІНИ «ЄВРОІНТЕГРАЦІЯ, МІЖНАРОДНЕ ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ ТА БЕЗПЕКА»

Основні нормативні акти:

1. Європейська хартія місцевого самоврядування. Рада Європи; Хартія, Міжнародний документ від 15.10.1985. URL : <https://cutt.ly/afxYwNn> (дата звернення: 01.07.2023).
2. Європейська хартія рівності жінок і чоловіків у житті місцевих громад. URL : https://www.auc.org.ua/sites/default/files/hartiya_ukr.pdf (дата звернення: 01.07.2023).
3. Європейська хартія щодо участі молоді у суспільно-політичному житті на місцевому і регіональному рівнях. URL : http://pzos.ucoz.ua/images/khartija_uchasti_molodi.pdf (дата звернення: 01.07.2023).
4. Конституція України : закон України від 28 черв. 1996 р. № 254к/96-ВР. URL : <https://cutt.ly/3fQqGJG> (дата звернення: 01.07.2023).
5. Про державну службу : закон України від 10 груд. 2015 р. № 889-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/889-19> (дата звернення: 01.07.2023).
6. Про дипломатичну службу : закон України від 20 верес. 2001 р. № 2728-III. URL : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2728-14> (дата звернення: 01.07.2023).
7. Про запобігання корупції : закон України від 14 жовт. 2014 р. № 1700-VIII. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18> (дата звернення: 01.07.2023).
8. Про засади державної регіональної політики : Закон України від 05 лют. 2015 р. № 156-VIII. URL : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/156> (дата звернення: 01.07.2023).
9. Про затвердження Державної стратегії регіонального розвитку на 2021 – 2027 роки : постанова Кабінету Міністрів України від 05 сер. 2020 р. URL : <https://cutt.ly/NfxTV6j> (дата звернення: 01.07.2023).
10. Про затвердження Положення про Державну міграційну службу України: постанова Кабінету Міністрів України від 20 серп. 2014 р. № 360. URL : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/360-2014-%D0%BF> (дата звернення: 01.07.2023).
11. Про затвердження Положення про Міністерство закордонних справ України : постанова Кабінету Міністрів України від 12 лип. 2006 р. № 960. URL : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws> (дата звернення: 01.07.2023).
12. Про затвердження Програми розвитку інвестиційної та інноваційної діяльності в Україні : Постанова Кабінету Міністрів України від 02 лютого 2011 р. № 389. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-2011-%D0%BF#Text> (дата звернення: 01.07.2023).
13. Про імміграцію: закон України від 07 черв. 2001 р. № 2491-III. URL : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/2491-14> (дата звернення: 01.07.2023).
14. Про інвестиційну діяльність: Закон України від 18.09.1991 р. URL :

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1560-12> (дата звернення: 01.07.2023).

15. Про інноваційну діяльність: Закон України від 04.07.2002 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/40-15> (дата звернення: 01.07.2023).

16. Про місцеве самоврядування в Україні : закон України від 21 трав. 1997 р. № 280/97-ВР. URL : <https://cutt.ly/ufQqDlb> (дата звернення: 01.07.2023).

17. Про національну безпеку України : проект Закону України. URL : http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=63531 (дата звернення: 01.07.2023).

18. Про оборону України : закон України від 06 груд. 1991 р. № 1932-ХІІ. URL : <http://zakon2.rada.gov.ua> (дата звернення: 01.07.2023).

19. Про ратифікацію Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони : Закон України від 16 вер. 2014 р. № 1678-VII. URL : <https://cutt.ly/CfxT13N> (дата звернення: 01.07.2023).

20. Про службу в органах місцевого самоврядування : закон України від 7 чер. 2001 р. № 2493-III. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2493-14> (дата звернення: 01.07.2023).

21. Про схвалення Концепції реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні : розпорядження Кабінету Міністрів України від 1 квіт. 2014 р. № 333-р. URL : <https://cutt.ly/GfQwX8v> (дата звернення: 01.07.2023).

22. Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року : указ Президента України від 30 вер. 2019 року №722/2019. URL : <https://www.president.gov.ua/documents/7222019-29825> (дата звернення: 01.07.2023).

23. Протокол про вступ України до Світової організації торгівлі від 5 лютого 2008 року : ратифіковано Законом України від 10 квітня 2008 року № 250-VI. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/981_049 (дата звернення: 01.07.2023).

Підручники:

1. Глобальні проблеми сучасності : підручник / [кол. авт.]; за ред. В.С.Бакірова (голова), А.П.Голікова, О.А.Довгаль, В.А.Пересадько, В.І.Сідорова. Харків : ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2019. 632 с.

2. Пунда Ю.В., Козинець І.П., Клименко В.С. Міжнародні відносини та зовнішня політика України : підруч. / Ю.В.Пунда, І.П.Козинець, В.С.Клименко та ін. Київ : НУОУ ім. Івана Черняхівського, 2020. 328 с.

3. Стратегія сталого розвитку: Підручник / [В.М.Боголюбов, М.О.Клименко, Л.Г.Мельник, О.О.Ракоїд]. За редакцією професора В.М.Боголюбова. Київ: ВЦ НУБІПУ, 2018. 446 с.

Навчальні посібники, інші дидактичні та методичні матеріали:

1. Глобальна економіка : навч. посіб. / О.В.Довгаль, У.Я.Андрусів, О.В.Ткаліч, О.С.Павленко. Івано-Франківськ: ФОП Супрун В.П., 2019. 262 с.

2. Книш М., Котик Л. Глобальні проблеми людства: навч. посібник.

Львів: Простір-М, 2021. 130 с.

3. Практичні аспекти стратегічного планування в умовах глобальних загроз національній безпеці та міжнародній стабільності: навч. посіб. / В.І.Абрамов, А.В.Дацюк, М.М.Шевченко та ін.; за заг. ред. Ю.В.Мельника, Л.М.Шипілової. Київ : НАДУ, 2018. 128 с.

Монографії та інші наукові видання:

1. Методологія стратегічного планування в умовах глобальних загроз національній безпеці та міжнародній стабільності: монографія / Абрамов В.І., Запорожець Т.В., Марутян Р.Р. та ін.; за заг. ред. Л.М. Шипілової. Київ : НАДУ, 2018 . 232 с.

2. Мунько А.Ю., Трещов М.М. Україна в світі: соціально-економічний вимір. Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ. Дніпро : ДДУВС, 2020. № 2. С. 327 – 335.

3. Трещов М.М. Гендерні аспекти євроінтеграційного поступу України на сучасному етапі Толерантність у системі цінностей сучасної особистості: матеріали Всеукр. наук. конф., приуроченої до Міжнар. дня толерантності (м. Маріуполь, 12 лист. 2021 р.). Маріуполь : ДонДУВС, 2021. С. 198 – 202.

4. Трещов М.М. Державний фонд боротьби з пандемією: перспективи, недоліки, досвід ЄС. Вдосконалення фінансово-кредитного механізму забезпечення інноваційного розвитку економіки: матеріали Всеукр. наук.-практ. інтернет-конф. (м. Дубляни, 20 трав. 2020 р.). Дубляни : Львівський аграрний університет, 2020. С. 16 – 18.

5. Трещов М.М. Досвід монетарної і бюджетно-фіскальної політики ЄС для України щодо подолання економічних наслідків пандемії. Актуальні проблеми європейської та євроатлантичної інтеграції України : матеріали XVII регіон. наук.-практ. конф. (м. Дніпро, 14 трав. 2020 р.). Дніпро : ДРІДУ НАДУ, 2020. С. 320 – 323.

6. Трещов М.М. Оцінка впливу програм кількісного пом'якшення країн G-7 на рівень інфляції в Україні (кейс «COVID-19»). Менеджмент ХХІ століття: глобалізаційні виклики: матеріали VI Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Полтава, 19 трав. 2022 р.). Полтава: ПНТУ, 2022. С. 604 – 607.

7. Трещов М.М. Перспективи антикорупційної політики в повоєнній Україні. Дослідницька робота у сучасному світі: матеріали Міжнар. конф. (м. Київ, 2 квітня 2023 року). Київ, 2023. С. 130-135.

8. Трещов М.М. Перспективи розбудови соціально орієнтованої конкурентоспроможної ринкової економіки України через призму світових рейтингів. Верховенство права: доктрина і практика в умовах сучасних світових викликів: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Дніпро, 25 лют. 2022 р.). Дніпро: ДДУВС. С. 131 – 134.

9. Трещов М.М. Структурні маяки підтримки макроекономічної стабільності України. Синергія науки і бізнесу у повоєнному відновленні Херсонщини: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. Т. 2 (м. Хмельницький, 26-28 квітня 2023 р.). Хмельницький: ХНТУ, 2023. С. 122-125.

10. Трещов М.М. Соціально-економічний стан воюючої країни у зв'язку з євроінтеграційним поступом: оцінка та антикризові заходи держави. Публічне управління та митне адміністрування. 2022. Спецвипуск, присвячений євроінтеграційній тематиці. С. 129 – 135.

11. Трещов М.М. Стан та перспективи відновлення макроекономічної стабільності в 2022–2023 роках. Сектор безпеки і оборони України на захисті національних інтересів: актуальні проблеми та завдання в умовах воєнного стану : тези Міжнар. наук.-практ. конф. (Хмельницький, 24 листопада 2022 року). Хмельницький : Вид-во НАДПСУ, 2023. С. 413-415.

12. Трещов М.М. Стан та перспективи реалізації антикорупційної політики в Україні: компаративна аналітика. Науковий вісник льотної академії. Серія: економіка менеджмент та право. 2023. Вип. 8. С. 48-56.

13. Трещов М.М. Стимування міграційних процесів як чинник економічної безпеки держави. Актуальні питання вдосконалення судово-експертної та правоохоронної діяльності : збірник матеріалів засідання №1 постійно діючої Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Кропивницький, 24 верес. 2021 р.). Кропивницький: Центрально-Українське видавництво, 2021. С. 463 – 469.

14. Трещов М.М. Україна в глобальних рейтингах: ретроспектива та напрями розвитку. Таврійський науковий вісник. 2022. № 2. С. 98 – 104.

15. Трещов М.М. Україна на шляху до євроінтеграції: глобалізаційний контекст. Науковий вісник: державне управління. Київ: ТОВ «Про формат». 2021. № 3 (9). С. 215 – 235.

16. Kryshchanovych S., Treshchov M., Durman M., Lopatchenko I., Kernova M. Gender parity in public administration in the context of the development of european values in the management system. Financial and Credit Activity: Problems of Theory and Practice. 2021. 4(39). С. 475–481.

17. Kryshchanovych S., Treshchov M., Durman M., Lopatchenko I., Kernova M. Ensuring gender parity in public administration in the context of the development of european values. Public Policy and Administration. 2022. Vol. 21. No. 2. pp. 118-127. URL: <https://doi.org/10.13165/VPA-22-21-2-07>.

18. Sustainable development of territories: challenges and opportunities: monograph / Bobrovska O. Yu., Krushelnytska T. A, Prokopenko L. L. [etc.]; ed. by O. Yu. Bobrovska. – Published by International Center for Research, Education and Training. MTÜ. Tallinn, Estonia, 2021. 237 с.

Інтернет-ресурси:

1. Офіційний сайт Президента України. URL: <http://www.prezident.gov.ua>.
2. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <http://www.rada.gov.ua>
3. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України. URL: <http://www.kmu.gov.ua>.
4. Офіційний сайт Міністерства закордонних справ України. URL: <http://www.mfa.gov.ua>.
5. European commission. URL: <https://ec.europa.eu>.

КЕЙС «АКТУАЛІЗАЦІЯ АРХІТЕКТУРИ ДЕРЖАВНОЇ МІГРАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ»

На підставі поданої аналітичної інформації сформулюйте власні висновки та пропозиції з актуалізації державної міграційної політики України.

З початком повномасштабної агресії Російської Федерації кордони України за даними ООН в пошуках безпеки, захисту та допомоги перетнули 20,7 млн українців, а повернулося станом на липень 2023 року лише 14,4 млн громадян. Біженцями стало 6331 тис. українців, з яких 5967 тис. залишилося в Європі, та ще 364 тис. знайшли прихисток поза Європою. При цьому найбільша кількість громадян України, які отримали тимчасовий захист, зареєстрована в Німеччині – 1076,7 тис. осіб, Польщі – 999,7 тис. осіб, Чехії – 350,5 тис. осіб, Великій Британії – 206,7 тис. осіб, Іспанії – 184 тис. осіб, Італії – 183,7 тис. осіб, Болгарії – 162,9 тис. осіб, Румунії – 137,1 тис. осіб, Молдові – 110,9 тис. осіб, Словаччині – 102,9 тис. осіб, Австрії – 100 тис. осіб та в РФ – 1275,3 тис. осіб.

Враховуючи затяжний характер активної фази російсько-української війни, фактичну заборону на виїзд чоловіків закордон та триваючу адаптацію і натуралізацію українців в країнах приживання, а особливо дітей, на нашу думку, ця тенденція має тренд до погіршення оскільки населення продовжить і далі активно емігрувати, особливо освічені і професійно вмотивовані представники середнього класу. Це очікувано призведе до неможливості не лише обслуговувати бюджетні витрати через відсутність трудових ресурсів для генерації ВВП в Україні та сплати в належних обсягах податки, а й виконання соціальні зобов'язань держави.

На момент проведення цього дослідження в Україні до категорії економічно активних можна віднести не більше, ніж 12 млн громадян, з яких працевлаштованими є 9,1–9,5 млн осіб, а 2,7 млн є або безробітними або працюють виключно в тіньовому секторі економіки не маючи жодних офіційних доходів. Ще 17 млн українців з 29 млн осіб наявного в Україні на поточний момент населення – це економічно неактивне населення, яке включає пенсіонерів та дітей. Враховуючи, що приблизно 2,5 млн осіб є працівниками інституцій публічного управління, отримуємо, що на 7 млн осіб, які задіяні в реальному секторі економіки утримують 22 млн інших громадян, що дає картинку жорсткої демографічної кризи, адже на одного працюючого приходиться щонайменше 3 особи, які не задіяні в продукуванні ВВП.

Додатково зазначимо, що коефіцієнт фертильності жінок в Україні вже знаходиться на рівні нижче 1, а коли коефіцієнт народжуваності країни падає і залишається нижчим за поріг відтворення, який в сучасних умовах з урахуванням розвитку медичних технологій складає 2,1 дитини на одну жінку, то чисельність населення має стійкий тренд до скорочення.

Ці фактори безумовно призведуть до того, що навіть за існуючих умов

повномасштабної війни українську економіку чекає дефіцит трудових ресурсів, який вже відчувається, та вимагає зростання фонду оплати праці, що з одного боку позитивно впливає на фінансовий добробут громадян, але з іншого – призводить до додаткових витрат бізнес-середовища, дорожчання виробництва, втрати конкурентних позицій України в глобальному економічному середовищі та браку коштів бюджету на видатки соціального характеру (особливо Пенсійного фонду), що буде потребувати фіскалізації економіки і зростання податкового навантаження на бізнес і працюючих.

Критичні розриви в базисі соціально-економічного розвитку підтверджує фактична відсутність вже тривалий період інвестицій в новітні технології та в людський капітал в Україні, ВВП якої продукується моделлю аграрно-сировинної структури економіки в умовах прогресуючої еміграції, депопуляції та старіння населення, а виробництво базується на використанні технологій минулого сторіччя, що не в змозі забезпечити досягнення середніх темпів зростання соціально-економічного середовища, які спостерігаються в світі, оскільки для цього необхідним є стрімке зростання продуктивності праці за рахунок автоматизація, роботизації та діджиталізації.

З іншого боку за даними соціального опитування у червні 2023 року значна частина представників середнього бізнесу та ІТ-галузі, тобто так званого середнього класу, який виступає займає найбільш активні позиції в розвитку економічного потенціалу держави, зокрема започаткуванні стартапів та є рушійною силою в галузевій перебудові економіки, налаштована на еміграцію до європейських та інших країн світу. Зокрема 30% респондентів відповіла, що провела або планують провести релокацію закордон, а 4% вже відкрила там новий бізнес. Стосовно представників релокованого бізнесу, то тут третина респондентів частково чи повністю обрали інші країни.

Такі рішення приймаються представниками бізнес-середовища не лише з огляду на небезпеку та непередбачувані умови ведення бізнесу за триваючої фази активних бойових дій, а й з огляду на той факт, що інші країни пропонують комфортнішу юрисдикцію, легший і дешевший доступ до інвестиційного капіталу та кращі фіскальні умови для стартапів і гарантії незастосування корупційних практик, адже за показником індексу економічної свободи, який є маркером перспектив глобальної конкурентоспроможності та соціально-економічного розвитку країн, Україна в 2023 році отримала лише 130 місце, що відносить нас до «переважно невеликих» країн з огляду на наявність економічних свобод. Більше того – Україна знаходиться на межі попадання до групи країн де відсутні економічні свободи та втратила 35 позицій порівняно з рейтингом 1995 року (перший розрахунок даного показника), коли вона була класифікована як країна з достатньо розвиненими економічними свободами.

Щодо боротьби з корупційними проявами зазначимо, що в рейтингу сприйняття корупції Transparency International Україна є другою найкорумпованішою країною в Європі зайнявши у 2022 році 116 місце серед 180 країн світу, які досліджувалися, що засвідчує факт глибокого вкорінення

корупційних практик в діяльності політикуму, інститутів публічного управління, громадян та представників бізнес-середовища, що засвідчує існування неформального суспільного договору щодо толерантного сприйняття проявів корупції, оскільки отримані в 2022 році 33 бали зі 100 відповідають рівню дуже корумпованих країн, і це значно нижче, ніж показник таких європейських країн, які розвиваються, як Албанія – 36 балів (101 місце), Боснія та Герцеговина – 34 бали (110 місце), Молдова – 39 балів (91 місце) Косово – 41 бал (74 місце), Вірменія – 46 балів (63 місце), Грузія – 56 балів (41 місце), і навіть Білорусь з диктаторським режимом на чолі отримала 39 балів та 101 місце.

Також за відсутності ефективної державної політики щодо повернення мігрантів вже на поточний момент Україна може втратити до 113 млрд доларів ВВП за 10 років (у цінах 2021 року), що також призведе недоотримання близько 45 млрд доларів податків і зборів державного і місцевих бюджетів. І це без врахування тренду зниження бажання мігрантів повертатись на батьківщину внаслідок зростання інтеграції в країнах-реципієнтах та повоєнного відтоку українців закордон.

Стосовно динаміки зростання ризиків неповернення громадян України зазначимо, що якщо на початок активної фази воєнних дій згідно з опитуванням в березні 2022 року частка вимушених мігрантів, які не планували повертатися до України або ще не визначилася з відповіддю складала 21%. При цьому переважну більшість біженців складали жінки (83%), а за віком 37% становили група осіб від 30 до 39 років (37%), 26% – група осіб віком від 40 до 49 років та 19% – особи віком від 16 до 29 років, за рівнем освіти 76% респондентів – це українці з вищою або незакінченою вищою освітою, 18% – особи із середньою спеціальною освітою, і лише 6% – особи із загальною середньою освітою. Найбільш представленими серед опитаних соціальними групами були висококваліфіковані фахівці (26%), підприємці (20%) та кваліфіковані робітники (17%).

Вже станом на кінець 2022 року питома вага біженців, які не планували повертатися до України зросла до 26%, а питома вага українців, які не змогли дати чіткої відповіді зросла відповідно з 10% у березні 2022 року до 16% станом на грудень 2022 року. Дана тенденція свідчить про зміну думки тих, хто планував повертатися, до більш невизначеної позиції, оскільки працевлаштування, навчання дітей в іноземних школах, вивчення мови та інші фактори сприяють зміні намірів мігрантів, які поступово інтегруються в європейське суспільство. Переважну більшість українців, що перебувають за кордоном, становлять жінки віком 35–49 років та діти. Кластерний аналіз виявив чотири групи мігрантів: класичні біженці (переважно жінки середнього віку з дітьми), квазітрудова мігранти, професіонали (люди, які частіше за інші групи працюють за спеціальністю та менше готові працювати не за нею), люди із зони бойових дій.

Згідно з результатами другої хвилі опитування у січні-березні 2023 року майже половина українських вимушених мігрантів (44%) мали намір ще на

кілька років після закінчення російсько-української війни або навіть назавжди залишитися в Німеччині (аналогічний показник наприкінці літа 2022 року склав 39%), а ще 30% хочуть підтримувати тісний зв'язок із Німеччиною, і лише 38% біженців планують повернутися в Україну після закінчення війни. Значну частку вимушених мігрантів з України в Німеччині становлять діти та молодь: приблизно кожен другий українець приїхав до Німеччини хоча б з однією неповнолітньою дитиною, до того ж майже половина цих дітей віком до 10 років. Їхнє психологічне самопочуття трохи покращилося за час перебування в Німеччині, але воно все ще нижче за нормальні значення для інших дітей і молоді в Німеччині. При цьому майже всі діти шкільного віку з України відвідують загальноосвітню чи професійну школу, але лише 6 із 10 дітей віком 3-6 років відвідували дитячий садочок.

Зауважимо, що умови життя українських мігрантів значно покращилися: на початку 2023 року більшість із них відвідували мовні чи інтеграційні курси або вже закінчили їх, четверо з п'яти біженців живуть у приватній квартирі чи будинку. Частка працевлаштованих біженців трохи збільшилася в період із кінця літа 2022 року до початку 2023 року. З-поміж біженців, що не працюють, відзначається високий рівень зацікавленості в працевлаштуванні.

Більшість українців показали значний прогрес у вивченні німецької мови: троє із чотирьох вимушених мігрантів відвідували або вже пройшли один або кілька курсів німецької мови, але найчастіше – інтеграційний курс. Частка біженців, які вказали, що вони зовсім не розмовляють німецькою, скоротилася більш як удвічі – до 18%.

Проте рівень зайнятості серед українських мігрантів порівняно з кінцем літа 2022 року фактично не змінився і склав 18% серед осіб працездатного віку проти 17% на момент попередньої хвилі опитування, що на нашу думку, пов'язане не лише із відвідуванням мовних та інтеграційних курсів, які спрямовані покращення можливостей працевлаштування в майбутньому, а й із усталеною практикою тіньової зайнятості серед українців, які отримують виплати по безробіттю, та високою часткою так званих виплатних туристів. Понад дві третини українських біженців, які не мали трудових контрактів на початок 2023 року, хотіли почати працювати негайно або протягом року, що буде мати позитивний ефект зростання доходів українських громадян, які на момент проведення дослідження становили у середньому 850 євро на місяць на домогосподарство не враховуючи безоплатного проживання, житлових субсидій, допомоги на харчування та інших соціальних бенефітів.

Враховуючи вікову на гендерну структуру українських мігрантів приблизно 2,1 млн осіб з них є працездатними особами з порівняно високою робочою кваліфікацією, які мають вищу або незакінчену вищу освіту. В тому числі: 1,4 млн біженців в країнах ЄС та 0,7 млн в РФ та Білорусі. При цьому вже на кінець 2022 року в країнах-реципієнтах вирішили залишитись 2,7 млн наших співгромадян.

Очікувано, що частина українців доволі швидко адаптується до ринків праці ЄС, зважаючи на високий рівень мотивації, освіти й кваліфікації,

надання ЄС громадянам України статусу тимчасового захисту, який надає право на роботу одразу, а також готовність українців на додаткові зусилля для пошуку роботи. Це, незважаючи на високу частку так званих виплатних мігрантів, засвідчує факт того, що українцям буде легше адаптуватись до життя закордоном, що збільшує ризик того, що значна частка мігрантів не повернеться в Україну.

З огляду на державні інтереси повернення українських мігрантів на батьківщину є критично важливим фактором забезпечення відбудови та сталого економічного зростання України, оскільки враховуючи припущення, що більша частина мігрантів повернеться, зростання ВВП з поточного рівня темпом 7% на рік протягом наступних десяти років вимагає залучення додатково в економіку від 3,1 до 4,5 млн осіб робочої сили.

Головною ж проблемою для українських мігрантів є питання безпеки, оскільки від початку активної фази російсько-української війни і на сьогодні фактор безпеки відіграє чи не найважливішу роль у сприянні поверненню українців на батьківщину. Безпекова ситуація та окупація регіону є основними причинами для половини респондентів, щодо прийняття рішення не повертатись до України. Ті мігранти, які до початку повномасштабної війни проживали у північних, східних, південних регіонах і у м. Києві, приділяють більше уваги питанню відсутності небезпеки при вирішенні повернутись до України. Ще одним з найважливіших безпекових аспектів є розмінування прифронтових і постраждалих від війни регіонів.

Припинення війни, розвиток економіки та відбудова інфраструктури й житла є основними факторами, які теоретично можуть сприяти поверненню наших громадян в Україну. Зокрема, українці, які виїхали із зони бойових дій найбільш схильні повернутись із закордону у безпечніші регіони при наданні допомоги з боку держави з житлом, працевлаштуванням і за умови суттєвої фінансової підтримки. Вимушені мігранти приділяють велику увагу фактору доступності електро- і водопостачання, особливо люди м. Києва та східних регіонів. Можливості для освіти також є найбільш поширеною потребою серед мігрантів з дітьми. А наявність житла є надважливим фактором в форматі державної підтримки у відбудові або отриманні житла

Інший важливий фактор для повернення українців – це можливості для працевлаштування. Згідно з результатами різних опитувань, наявність добре оплачуваної роботи і відносно вищій рівень життя в Україні, сприятиме поверненню наших співвітчизників. Проте, як ми вказували вище, все більше працездатних українців знаходять роботу закордоном, що зводить практично нанівець сподівання щодо їх повернення в Україну, особливо висококваліфікованих кадрів.

Проте на поточний момент в Україні спостерігається прямо протилежна ситуація. Так згідно опитування порталу roboota.ua за ініціативи Міністерства розвитку громад, територій та інфраструктури України щодо викликів у працевлаштуванні вимушено переміщених осіб переважна більшість респондентів (56,2%) не мають роботи та знаходяться в активному пошуку.

При цьому 26,2% опитаних хоча і працевлаштовані, але шукають краще місце роботи. Майже дві третини опитаних (64,4%) шукають повну зайнятість, а неповна зайнятість або фріланс цікавить 39% та 16,5% респондентів відповідно. Преференції щодо наявності освіти та досвіду розділяються майже рівномірно: роботу без досвіду чи спеціалізованої освіти шукають 37,8% опитаних, з досвідом – 33,7%, за спеціальністю – 28,5%. Головними проблемами у пошуку роботи називають низьку оплату праці, небажання роботодавця наймати на роботу вимушено переміщених осіб, відсутність вакансій за рівнем освіти та досвідом, недостатність професійних навичок та досвіду роботи, брак підтримки у пошуку роботи або ж неактуальність професії.

З іншого боку, враховуючи, що Директивою ЄС 2001/55/ЄС від 04.03.2022 року передбачено надання тимчасового захисту українським мігрантам терміном до 3 років, то в 2025 році перед країнами ЄС безумовно постане питання щодо подальшого повернення або ж інтеграції українців. У разі повного припинення бойових дій чи за умови підписання Україною та Російською Федерацією мирного договору, нашим співвітчизникам буде важко отримати міжнародний захист, але враховуючи ментальність, кваліфікацію та середній вік українських мігрантів, які є значно конкурентнішими, ніж у представників Близького Сходу та Африки деякі країни ЄС, зокрема Польща, Чехія та Німеччина є відкрито заявляють про зацікавленість країн в інтеграції частки кваліфікованих та вже залучених до праці вимушених мігрантів після закінчення терміну тимчасового захисту.

Ці тренди проявляються навіть не дивлячись на той факт, що ЄС на зараз активно протидіє негативним наслідкам російсько-української війни: енергетичній кризі, яка призвела до зростання цін на енергоресурси, прискоренні інфляції, порушенням логістичних зв'язків через санкції проти РФ, втраті російського ринку, криз на ринку нерухомості через дефіцит житла через нову хвилю біженців, невдоволення місцевого населення та соціальну напругу. Зокрема, в рамках комплексу заходів зі зниження темпів інфляції Європейський центральний банк підняв базову відсоткову ставку по кредитах з 0% у червні 2022 року до 4% у червні 2023 року, що призводить до зниження економічної активності та зменшення ВВП, що ще більше посилює втрати ЄС і зменшує шанси на надання Україні необхідної кількості ресурсів для відновлення України та вже сформувало певну втому від війни та бажання громадян країн-членів ЄС закінчити війну якнайшвидше.

З урахуванням невизначеності щодо реальних термінів вступу України до ЄС країни, які зацікавлені залученні робочої сили, будуть впроваджувати міграційні програми та зміни до національного законодавства, які спрощуватимуть легалізацію перебування українців після закінчення терміну тимчасового захисту. Зокрема комітет Європейського парламенту з громадянських свобод, юстиції та внутрішніх справ вже розглядає можливість надання нерезидентам ЄС довгострокового резидентства після трьох років перебування в ЄС замість поточних п'яти років, що значно знизить імовірність

масового повернення мігрантів до України.

Хоча в багатьох історичних випадках масове повернення вимушених мігрантів носило примусовий аналогічний сценарій репатріації наших співвітчизників є малоімовірним з огляду на негативне ставлення УВКБ ООН, забезпечення необхідними трудовими ресурсами не лише відновлення України, а хоча б можливостей для збереження поточного рівня ВВП, добробуту населення та податкових можливостей щодо наповнення бюджетів усіх рівнів і фінансування базових публічних послуг вимагає вже зараз почати будувати нову архітектуру державної міграційної політики в частині забезпечення добровільного повернення мігрантів в Україну.

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ УСПІШНОСТІ З ДИСЦИПЛІНИ «ЄВРОІНТЕГРАЦІЯ, МІЖНАРОДНЕ ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ ТА БЕЗПЕКА»

Для навчальної дисципліни **«Євроінтеграція, міжнародне публічне управління та безпека»** засобами діагностики знань (успішності навчання) виступають: лекційні, семінарські та практичні заняття, індивідуальна та самостійна робота, підсумковий контроль.

Загальна підсумкова оцінка з дисципліни складається з суми балів за результатами:

Для заочної форми навчання:

- поточного контролю (20 балів) – на підставі участі слухача у семінарських та практичних заняттях;
- індивідуальної роботи (10 балів) – на підставі виконання та захисту відповідних індивідуальних завдань;
- самостійної роботи слухача (30 балів) – на підставі виконання та захисту відповідних завдань за результатами опрацювання матеріалів, передбачених для самостійної роботи;
- підсумкового контролю (40 балів) – на підставі екзамену.

Критерії оцінювання аудиторної роботи здобувачів вищої освіти

БАЛИ	ПОЯСНЕННЯ
5	Високий рівень компетентностей. Питання, винесені на розгляд, засвоєні у повному обсязі; на високому рівні сформовані необхідні практичні навички та вміння; всі навчальні завдання, передбачені планом заняття, виконані в повному обсязі. Під час заняття продемонстрована стабільна активність та ініціативність. Відповіді на теоретичні питання, розв'язання практичних завдань, висловлення власної думки стосовно дискусійних питань ґрунтуються на глибокому знанні чинного законодавства, теорії, історії та практики публічного управління
4	Добрий рівень компетентностей. Питання, винесені на розгляд, засвоєні у повному обсязі; в основному сформовані необхідні практичні навички та вміння; всі передбачені планом заняття навчальні завдання виконані в повному обсязі з неістотними вадами. Під час заняття продемонстрована ініціативність. Відповіді на питання, розв'язання практичних завдань, висловлення власної думки стосовно дискусійних питань переважно ґрунтуються на знанні чинного законодавства, теорії, історії та практики публічного управління
3	Достатній рівень компетентностей. Достатній рівень компетентностей. Питання, винесені на розгляд, у цілому засвоєні; практичні навички та вміння мають поверхневий характер, потребують подальшого напрацювання та закріплення; навчальні завдання, передбачені планом заняття, виконані, деякі види завдань виконані з помилками
2	Недостатній рівень компетентностей. Питання, винесені на розгляд, засвоєні частково, прогалини у знаннях не носять істотного характеру; практичні навички та вміння сформовані недостатньо; більшість навчальних завдань, передбачених планом заняття, виконані, деякі види завдань містять істотні помилки, які потребують подальшого усунення
1	Мінімальний рівень компетентностей. Здобувач не готовий до заняття, не знає більшої частини програмного матеріалу, з труднощами виконує завдання, невпевнено відтворює терміни й поняття, що розглядалися під час заняття, допускає змістовні помилки, не володіє відповідними вміннями і навичками, необхідними для розв'язання професійних завдань.
0	Незадовільний рівень компетентностей. Відсутність на занятті

За самостійну та індивідуальну роботу здобувач вищої освіти отримує бали після виконання відповідних завдань, які оцінюються згідно з їх складністю та визначаються викладачем.

До індивідуальних завдань належать такі: підготовка рефератів, есе, виконання розрахункових, графічних робіт, оформлення звітів, аналіз практичних ситуацій, підготовка реферативних матеріалів із фахових публікацій, власні до слідження до конференцій, участь в олімпіадах тощо.

Критерії оцінювання самостійної та індивідуальної роботи здобувачів вищої освіти заочної форми навчання

БАЛИ	ВИД ЗАВДАННЯ
10	<i>Індивідуальна робота:</i> підготовка рефератів, есе, виконання розрахункових, графічних робіт, оформлення звітів, аналіз практичних ситуацій, підготовка реферативних матеріалів із фахових публікацій, власні до слідження до конференцій, участь в олімпіадах тощо.
30	Самостійна робота: тестування, опитування тощо

Критерії оцінювання самостійної роботи

Загальна оцінка за самостійну роботу складається із кількості правильних відповідей, наданих на тестові завдання чи за запитання в усному (письмовому) опитуванні. Тестування, опитування містить 30 запитань для заочної форми навчання (1 правильна відповідь = 1 бал).

Критерії оцінювання індивідуальної роботи

БАЛИ	ПОЯСНЕННЯ
9 – 10	Індивідуальне завдання виконане у повному обсязі, питання розкриті ґрунтовно з використанням не тільки обов'язкової, а й додаткової літератури
6 – 7	Індивідуальне завдання виконане у повному обсязі, однак допущені деякі неточності. Обов'язкова література опрацьована не в повному обсязі
3 – 5	Індивідуальне завдання виконане не у повному обсязі, допущені змістові помилки. Обсяг обов'язкової літератури використаний частково
1 – 2	Індивідуальне завдання виконане не у повному обсязі, сформульовані неґрунтовні висновки, допущені змістові помилки, що вплинули на загальне розуміння проблеми. Обов'язкова література не опрацьована
0	Індивідуальне завдання не виконане.

За додаткову індивідуальну роботу, яка сприяє поглибленому вивченню навчальної дисципліни нараховувати заохочувальні бали (підготовка конкурсної роботи, публікація статті, тез доповідей на конференціях, круглих столах, наукових семінарах, участь в олімпіадах, вікторинах тощо; творчі та спортивні здобутки). При нарахуванні заохочувальних балів загальна сума балів за індивідуальну роботу не повинна перевищувати максимально допустиму.

Незалежно від кількості набраних балів під час аудиторної роботи всі здобувачі вищої освіти виходять на підсумковий контроль.

Оцінювання компетентності здобувача вищої освіти під час підсумкового контролю здійснюється шляхом встановлення відповідного рівня знань за кожне питання. Виставляючи рівень компетентності, науково-педагогічний працівник має його обґрунтувати, керуючись логікою та існуючими критеріями.

Критерії оцінки знань з дисциплін кафедри для підсумкового контролю (екзамен)

1. Виконання теоретичної частини завдання – тах 20 балів

БАЛИ	ПОЯСНЕННЯ
18 – 20	Теоретичне питання розкрито повно та ґрунтовно, з використанням не тільки обов'язкової, а й додаткової літератури
14 – 17	Теоретичне питання в цілому розкрито, однак допущені деякі неточності. Обов'язкова література опрацьована не в повному обсязі
10 – 13	Сутність питання визначено правильно, але розкрито неповністю, допущені деякі помилки. Обсяг обов'язкової літератури використаний частково
7 – 9	Сутність питання визначено правильно, але розкрито частково, допущені суттєві помилки в термінології, без впливу на загальне розуміння питання. Опрацьовано лише 2 – 3 джерела обов'язкової літератури
3 – 6	Сутність питання розкрито недостатньо, поверхово, не розкрито більшість його окремих положень, допущені грубі помилки, що вплинули на загальне розуміння проблеми. Обов'язкова література не опрацьована
0 – 2	Сутність питання не розкрито взагалі. Поверхово розкрито лише окремі положення питання. Допущені суттєві помилки, що значно вплинуло на загальне розуміння проблеми

2. Виконання практичної частини завдання – тах 20 балів

БАЛИ	ПОЯСНЕННЯ
18 – 20	Практичне питання вирішено повністю. Зроблено достатньо повний висновок
14 – 17	Практичне питання в цілому розкрито, однак допущені деякі неточності. Поверхово зроблений висновок
10 – 13	Практичне питання вирішено правильно, але розкрито неповністю. Допущені незначні помилки. Висновок зроблений частково
5 – 9	Практичне питання вирішено правильно, але розкрито частково, допущені суттєві помилки в термінології, без впливу на загальне розуміння питання. Висновок не сформульовано
1 – 4	Практичне питання розкрито недостатньо, поверхово, не визначено більшість його окремих положень, допущені грубі помилки, що вплинули на загальне розуміння проблеми. Висновок не зроблено
0	Практичне питання не розв'язане

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ECTS	
	Залік	Екзамен/ диференційований залік	Оцінка	Пояснення
90-100	зараховано	Відмінно	A	<i>«Відмінно» - теоретичний зміст курсу засвоєний у повному обсязі; сформовані необхідні практичні навички роботи із засвоєним матеріалом; всі навчальні завдання, передбачені РПНД, виконані в повному обсязі.</i>
83-89		Добре	B	<i>«Дуже добре» - теоретичний зміст курсу засвоєний в повному обсязі; в основному сформовані необхідні практичні навички роботи із засвоєним матеріалом; всі навчальні завдання, передбачені РПНД, виконані, якість виконання більшості з них оцінена кількістю балів, близько до максимальної.</i>
75-82			C	<i>«Добре» - теоретичний зміст курсу засвоєний цілком; в основному сформовані практичні навички роботи із засвоєним матеріалом; всі навчальні завдання, передбачені РПНД, виконані, якість виконання жодного з них не оцінена мінімальною кількістю балів, деякі види завдань виконані з помилками.</i>
68-74		Задовільно	D	<i>«Задовільно» - теоретичний зміст курсу засвоєний не повністю; але прогалини не носять істотного характеру; в основному сформовані необхідні практичні навички роботи із засвоєним матеріалом; більшість передбачених РПНД навчальних завдань виконано, деякі з виконаних завдань містять помилки.</i>
60-67			E	<i>«Достатньо» - теоретичний зміст курсу засвоєний частково; не сформовано деякі практичні навички роботи; частина передбачених РПНД навчальних завдань не виконані або якість виконання деяких з них оцінено числом балів, близьким до мінімального.</i>
35-59	не зараховано	Незадовільно	FX	<i>«Умовно незадовільно» - теоретичний зміст курсу засвоєний частково; не сформовані необхідні практичні навички роботи; більшість навчальних завдань не виконано або якість їх виконання оцінено кількістю балів, близько до мінімальної; при додатковій самостійній роботі над матеріалом курсу можливе підвищення якості виконання навчальних завдань (з можливістю повторного складання).</i>
1-34			F	<i>«Безумовно незадовільно» - теоретичний зміст курсу не засвоєний; не сформовані необхідні практичні навички роботи; всі виконані навчальні завдання містять грубі помилки або не виконані взагалі; додаткова самостійна робота над матеріалом курсу не призведе до значного підвищення якості виконання навчальних завдань.</i>

При оцінюванні екзамену підсумкова оцінка виставляється за 100-бальною шкалою, як середнє арифметичне балів, отриманих за кожне завдання (питання) комплексного екзамену, яка потім переводиться у національну оцінку за п'ятибальною шкалою та шкалу ECTS.

Для нотаток

Навчальне видання

**ЄВРОІНТЕГРАЦІЯ, МІЖНАРОДНЕ
ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ
ТА БЕЗПЕКА**

*Методичні рекомендації
для підготовки до семінарських
і практичних занять*

**(для здобувачів другого рівня
вищої освіти зі спеціальності 281
«Публічне управління та адміністрування»)**

*Укладач –
д-р наук з держ. упр-я, доц. **Трещов М. М.***

Редактори, оригінал-макет –

Є. В. Коваленко-Марченкова, А. В. Самотуга

Підп. до друку 05.12.2023. Формат 60x84/16. Друк – цифровий. Гарнітура – Times.
Ум.-друк. арк. 2,79. Обл.-вид. арк. 3,00. Тираж – 5 прим.

Надруковано у Дніпропетровському державному університеті внутрішніх справ
49005, м. Дніпро, просп. Гагаріна, 26, rrv_vonr@dduvs.in.ua

Свідоцтво про внесення до державного реєстру ДК № 6054 від 28.02.2018